

LIETUVOS RESPUBLIKOS
TARPTAUTINIŲ OPERACIJŲ, KARINIŲ PRATYBŲ IR KITŲ RENGINIŲ
Į S T A T Y M A S

1994 m. liepos 19 d. Nr.I-555
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija:

Nr. [VIII-621](#), 98.02.03, Žin., 1998, Nr.17-399 (98.02.19)

Įstatymo pavadinimas keistas:

Nr. [VIII-621](#), 98.02.03, Žin., 1998, Nr.17-399 (98.02.19)

Nr. [VIII-1860](#), 00.07.17, Žin., 2000, Nr.64-1930 (00.07.31)

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir pagrindinės sąvokos

1. Šis įstatymas reglamentuoja Lietuvos kariuomenės vienetų dalyvavimą tarptautinėse pratybose ir kituose tarptautiniuose karinio bendradarbiavimo renginiuose bei tarptautinėse operacijose užsienyje, taip pat užsienio valstybių kariuomenės vienetų dalyvavimą tarptautinėse pratybose ir kituose tarptautiniuose karinio bendradarbiavimo renginiuose Lietuvos teritorijoje.

2. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos:

1) tarptautinė operacija - taikos operacija, kuriai vykdyti kitos valstybės teritorijoje pagal Jungtinių Tautų Organizacijos mandatą arba vykdant kitus Lietuvos valstybės tarptautinius įsipareigojimus panaudojami Lietuvos kariuomenės vienetai;

2) tarptautinės pratybos - pasirengimo tarptautinėms taikos operacijoms pratybos bei mokymai, kitos tarptautinės pratybos bei mokymai pagal Lietuvos krašto apsaugos sistemos kovinio parengimo ar tarptautinio karinio bendradarbiavimo planus ir programas;

3) kiti tarptautiniai karinio bendradarbiavimo renginiai (toliau - kiti tarptautiniai renginiai) - karinio bendradarbiavimo planuose ir programose numatyti renginiai, kurie nėra priskiriami tarptautinei operacijai, tarptautinėms pratyboms, taip pat renginiai, dėl kurių organizavimo susitarė Lietuvos ir užsienio valstybių kompetentingos institucijos;

4) kariuomenės vienetas - kiekvienas bet kokio dydžio Lietuvos ar kitos valstybės kariuomenės vienetas, vadovaujamas vieno vado ir turintis bendrą užduotį dalyvauti tarptautinėse pratybose ir kituose tarptautiniuose renginiuose bei tarptautinėse operacijose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1860](#), 00.07.17, Žin., 2000, Nr.64-1930 (00.07.31)

2 straipsnis. Lietuvos kariuomenės vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose teisiniai pagrindai

Lietuvos kariuomenės vienetai gali dalyvauti tarptautinėse operacijose tik tada, kai vykdomi Lietuvos Respublikos tarptautiniai įsipareigojimai ir kai Seimas priima nutarimą pasiųsti Lietuvos kariuomenės vieneta dalyvauti tarptautinėje operacijoje.

3 straipsnis. Lietuvos kariuomenės vienetų, skirtų dalyvauti tarptautinėse operacijose, sudarymas

1. Pagal Lietuvos Respublikos tarptautinę sutartį gali būti steigiami bendri su kitomis valstybėmis, išskyrus nurodytas šio įstatymo 13 straipsnyje, kariniai vienetai, skirti dalyvauti tarptautinėse operacijose.

2. Lietuvos kariuomenės vienetų, skirtų dalyvauti tarptautinėse operacijose, sudarymo, finansavimo ir parengimo tarptautinėms operacijoms tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir

(arba) Lietuvos Respublikos tarptautinė sutartis dėl bendrų su užsienio valstybe (valstybėmis) vienetų, skirtų dalyvauti tarptautinėse operacijose, sudarymo.

3. Į tarptautinių operacijų karinį vienetą savanoriškumo principu priimami profesinės karo tarnybos kariai, aktyviojo rezervo prievolinkai ir individualiajam mobilizacijos rezervui priklausantys asmenys. Su priimamaisiais sudaroma profesinės karo tarnybos sutartis ir tarnybos tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose sutartis. Taip pat gali būti priimami pakankamai parengti privalomosios pradinės tarnybos kariai, su kuriais sudaroma tarnybos tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose sutartis, o pasibaigus privalomajai pradinei tarnybai, - profesinės karo tarnybos sutartis.

4. Lietuvos karių tarnybos tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose sąlygas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

4 straipsnis. Lietuvos kariuomenės vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose ir tarptautinių organizacijų karinėse struktūrose formos

1. Lietuvos kariuomenės vienetai gali būti perduoti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos struktūrų operaciniam vadovavimui tam tikroms tarptautinėms operacijoms pagal Jungtinių Tautų Chartiją vykdyti.

2. Gali būti steigiami bendri su Vakarų Europos Sąjunga ir NATO kariniai vienetai arba Lietuvos kariuomenės vienetai gali būti perduoti šių organizacijų ar jų struktūrų operaciniam vadovavimui.

3. Lietuvos kariuomenės vienetai gali dalyvauti tarptautinėse gelbėjimo ir humanitarinėse operacijose.

5 straipsnis. Lietuvos kariuomenės vienetų, dalyvaujančių tarptautinėse operacijose, dydis ir Lietuvos kariuomenės karių, tarnaujančių bendruose kariniuose vienetuose, skaičius

1. Siunčiamų dalyvauti tarptautinėse operacijose Lietuvos kariuomenės vienetų dydį kiekvienu atveju nustato Seimas Vyriausybės teikimu.

2. Steigiant bendrą su kitomis valstybėmis, NATO ar Vakarų Europos Sąjunga karinį vienetą, Lietuvos kariuomenės karių skaičius nustatomas tarptautinėje sutartyje dėl bendro dalinio steigimo.

6 straipsnis. Tarptautinių pratybų rengimas, kitų tarptautinių renginių organizavimas ir dalyvavimas juose

Vykdamas Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ir tarptautinio karinio bendradarbiavimo planus bei programas ir laikantis šio įstatymo 13 straipsnyje nustatytų apribojimų:

1) Lietuvos Respublikos teritorijoje gali būti rengiamos bendros Lietuvos kariuomenės vienetų ir užsienio valstybių bei šiame įstatyme numatytų tarptautinių organizacijų karinių vienetų pratybos, taip pat organizuojami kiti tarptautiniai renginiai;

2) Lietuvos kariuomenės vienetai gali dalyvauti tarptautinėse pratybose ir kituose tarptautiniuose renginiuose kitų valstybių teritorijose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1860](#), 00.07.17, Žin., 2000, Nr.64-1930 (00.07.31)

7 straipsnis. Sprendimas dėl Lietuvos kariuomenės vienetų panaudojimo tarptautinėse operacijose

1. Lietuvos kariuomenės vienetai Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu gali būti perduoti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos ir kitų šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytų tarptautinių organizacijų operaciniam vadovavimui tarptautinėms operacijoms konkrečioje teritorijoje vykdyti Lietuvos Respublikos Seimo nutarime nustatytą laiką. Nutarimo projektą teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2. Pažeidus Lietuvos kariuomenės vienetų perdavimo sąlygas, taip pat kitais atvejais, kai yra būtina užtikrinti Lietuvos valstybės interesus, šie vienetai Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu gali būti bet kuriuo metu atšaukti.

3. Neatidėliotinais atvejais sprendimą dėl Lietuvos kariuomenės vienetų panaudojimo tarptautinėse gelbėjimo ir humanitarinėse operacijose, atsižvelgdamas į Valstybės gynimo tarybos rekomendaciją, priima Respublikos Prezidentas ir pateikia šį sprendimą tvirtinti artimiausiam Seimo posėdžiui.

8 straipsnis. Sprendimų surengti Lietuvos teritorijoje bendras pratybas ir organizuoti kitus tarptautinius renginius, taip pat sprendimų siūsti Lietuvos kariuomenės vienetus dalyvauti bendrose pratybose ir kituose tarptautiniuose renginiuose užsienyje priėmimas

1. Sprendimą siūsti Lietuvos kariuomenės vienetus, kurių bendras karių skaičius didesnis nei 800, dalyvauti bendrose pratybose su užsienio valstybių kariuomenių vienetais ir kituose tarptautiniuose renginiuose, taip pat sprendimą leisti atvykti į pratybas ir kitus tarptautinius renginius Lietuvos teritorijoje kitų valstybių kariuomenių vienetais, kurių bendras karių skaičius vienu metu yra didesnis nei 1600, priima Lietuvos Respublikos Seimas.

2. Sprendimus Lietuvos Respublikos teritorijoje surengti tarptautines pratybas, organizuoti kitus tarptautinius renginius ir leisti šiam tikslui apibrėžtam laikui atvykti į Lietuvos teritoriją kitų valstybių kariuomenių vienetais, taip pat sprendimą apibrėžtam laikui siūsti Lietuvos kariuomenės vienetus dalyvauti tarptautinėse pratybose ir kituose tarptautiniuose renginiuose kitos valstybės teritorijoje, išskyrus šio straipsnio 3 ir 4 dalyse numatytus atvejus, priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Priimdama šį sprendimą Vyriausybė nustato didžiausią leidžiamą atvykti kitų valstybių karių ar didžiausią siunčiamų Lietuvos karių skaičių, laikydamosi šio straipsnio 1 dalies sąlygos.

3. Sprendimus Lietuvoje surengti bendrai su kitomis valstybėmis įsteigto karinio vieneto mokymus, pratybas ar kitus tarptautinius renginius ir leisti šiam tikslui apibrėžtam laikui atvykti į Lietuvos teritoriją šio vieneto kariams iš kitų valstybių, taip pat sprendimą apibrėžtam laikui siūsti šiam vienetai priskirtus Lietuvos kariuomenės karius dalyvauti bendro vieneto mokymuose, pratybose ar kituose tarptautiniuose renginiuose užsienio valstybėje, su kuria įsteigtas bendras karinis vienetas, priima krašto apsaugos ministras savo įsakymu.

4. Sprendimus surengti Lietuvos teritorijoje tarptautines pratybas su kitų valstybių kariuomenių vienetais, organizuoti kitus tarptautinius renginius ir leisti šiam tikslui apibrėžtam laikui atvykti į Lietuvos teritoriją užsienio valstybės (valstybių) kariuomenės vienetais, kurių bendras karių skaičius ne didesnis kaip 150, taip pat sprendimus apibrėžtam laikui siūsti į tarptautines pratybas ar į kitus tarptautinius renginius užsienyje Lietuvos kariuomenės vienetus, kurių bendras karių skaičius ne didesnis kaip 150, remdamasis tarptautinio bendradarbiavimo susitarimais, planais ir programomis, priima krašto apsaugos ministras savo įsakymu.

5. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse numatytais atvejais krašto apsaugos ministras, priėmęs sprendimą dėl tarptautinių pratybų surengimo ir kitų tarptautinių renginių organizavimo Lietuvoje ar Lietuvos kariuomenės vieneto siuntimo į pratybas ar kitus tarptautinius renginius užsienyje, savo įsakymo nuorašus siunčia Vyriausybei, Užsienio ir Vidaus reikalų ministerijoms bei Muitinės departamentui.

6. Kai priimti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyti sprendimai, tikslų atvykstančių į bendras pratybas ar kitus tarptautinius renginius Lietuvoje kitų valstybių karių skaičių arba siunčiamų į bendras pratybas ar kitus tarptautinius renginius užsienyje Lietuvos karių skaičių, užsienio kariuomenių vienetų atvykimo, priėmimo ir dalyvavimo pratybose ar kituose tarptautiniuose renginiuose sąlygas bei tvarką, taip pat Lietuvos kariuomenės vienetų siuntimo sąlygas ir tvarką nustato krašto apsaugos ministras savo įsakymu.

7. Siunčiamam į užsienį Lietuvos kariuomenės vienetai krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka kariuomenės vadas išleidžia judėjimo arba kelionės įsakymą, kuriuo tvirtinamas išsivežamos ginkluotės, amunicijos ir technikos sąrašas. Šio įsakymo pagrindu Lietuvos kariuomenės vienetas išveža sąrašė nurodytą turtą per Lietuvos valstybės sieną, o grįždamas įveža atgal į Lietuvos teritoriją nedeklaruodamas. Specialiąją sienos perėjimo tvarką tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1860](#), 00.07.17, Žin., 2000, Nr.64-1930 (00.07.31)

9 straipsnis. Užsienio valstybių kariuomenių vienetų vykimas per Lietuvos valstybės sieną ir naudojimas Lietuvos keliais bei aerodromais

1. Krašto apsaugos ministerijai iš anksto pateikus dokumentus dėl leidimo kitų valstybių kariuomenių vienetais atvykti į pratybas ar kitus tarptautinius renginius Lietuvos teritorijoje, valstybės sienos kontrolės institucijos taiko jiems specialiąją sienos perėjimo tvarką - atleidžia nuo pasų ir vizų kontrolės ir netaiko užsieniečių registravimo taisyklių. Specialiąją sienos perėjimo tvarką tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2. Valstybės sienos kontrolės institucijų pareigūnams pareikalavus, kitų valstybių kariuomenių vienetų nariai privalo pateikti judėjimo arba kelionės įsakymą, kurį siunčiančiosios valstybės ar Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos atitinkama institucija išleidžia savo šalies kalba, taip pat anglų (prancūzų) kalba. Įsakymas patvirtina šio vieneto karinių pajėgų narių statusą, jų teisę turėti ir nešioti ginklus, gabenti karinę techniką ir ginkluotę, taip pat kariuomenės vieneto judėjimo kryptį.

3. Užsienio valstybių kariuomenių vienetai, kuriems šio įstatymo nustatyta tvarka leista atvykti į pratybas ar kitus tarptautinius renginius Lietuvos teritorijoje, turi teisę įsivežti į Lietuvos teritoriją ir išsivežti iš jos savo ginkluotę, karinę techniką bei amuniciją nedeklaruodami ir nemokėdami mokesčių.

4. Užsienio valstybės kariuomenių vienetai išimtinai savo vartojimui nemokėdami mokesčių ir nedeklaruodami gali įsivežti tiek amunicijos, maisto ar kitokių atsargų (įskaitant akcizų objektu esančias prekes), kiek jiems yra būtina jų dalyvavimui tarptautinėse pratybose ar kituose tarptautiniuose renginiuose užtikrinti bei jų kariams ir aptarnaujančiam personalui išlaikyti.

5. Į tarptautines pratybas ar kitus tarptautinius renginius Lietuvos Respublikos teritorijoje atvykusių kitų valstybių kariuomenių vienetai naudojami savo transporto priemonėmis, nemokėdami mokesčių ir rinkliavų už naudojimąsi Lietuvos keliais, valstybiniais aerodromais ir jūrų uostais.

6. Užsienio valstybių kariuomenės vienetais pereinant Lietuvos valstybės sieną, valstybės sienos kontrolės institucijų pareigūnams kilusius klausimus sprendžia krašto apsaugos ministro įgalioti atstovai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1860](#), 00.07.17, Žin., 2000, Nr.64-1930 (00.07.31)

10 straipsnis. Užsienio valstybių kariuomenių vienetų vykimai per Lietuvos teritoriją į pratybas ar kitus tarptautinius renginius trečiojoje šalyje

1. Tos užsienio valstybės, kurios kariuomenės vienetai pagal šį įstatymą gali būti leidžiami atvykti į tarptautines pratybas ar kitus tarptautinius renginius Lietuvos teritorijoje, kariuomenės vienetai taip pat gali būti leidžiami vykti per Lietuvos Respublikos teritoriją į tarptautinius mokymus, pratybas ar kitus tarptautinius renginius trečiojoje šalyje. Šiais atvejais taikomos tos pačios sprendimų priėmimo ir kitos šio įstatymo nustatytos atvykimo į Lietuvos teritoriją sąlygos. Taip pat turi būti kaimyninės valstybės, į kurią kariuomenės vienetas vyksta, sutikimas.

2. Neatidėliotinu atveju kitos valstybės kariuomenės vienetai vykti per Lietuvos teritoriją į tarptautinius mokymus, pratybas ar kitus tarptautinius renginius trečiojoje šalyje leidimo gali būti paprašyta diplomatiniais kanalais. Tokiais atvejais leidimą Lietuvos Respublikos Vyriausybės vardu išduoda Užsienio reikalų ministerija, krašto apsaugos ministrui sutikus.

3. Vykstantį kitos valstybės kariuomenės vienetai per Lietuvos teritoriją lydi Lietuvos kariuomenės vado paskirta karinė palyda, o judėjimo maršrutas ir sąlygos derinamos su Lietuvos kelių policija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1860](#), 00.07.17, Žin., 2000, Nr.64-1930 (00.07.31)

11 straipsnis. Karių, kurie tarnauja kariuomenės vienetuose, skirtuose tarptautinėms operacijoms vykdyti ar dalyvaujančiuose tarptautinėse pratybose ar kituose tarptautiniuose renginiuose kitos valstybės teritorijoje, teisinis statusas, socialinės garantijos ir atsakomybė

1. Užsienio valstybių kariuomenių vienetų karių ar jų civilių tarnautojų, šio įstatymo ir (ar) tarptautinių sutarčių ir (ar) susitarimų pagrindu tarnaujančių Lietuvos teritorijoje, taip pat Lietuvos kariuomenės vienetų karių ar jų civilių tarnautojų, šio įstatymo ir (ar) tarptautinių sutarčių ir (ar) susitarimų pagrindu tarnaujančių užsienyje, teisinį statusą jų tarnybos kitos valstybės teritorijoje laikotarpiu nustato tarptautinės sutartys ir jomis grindžiami susitarimai.

2. Lietuvos kariuomenės kariams, tarnaujantiems tarptautinėms operacijoms skirtuose kariuomenės vienetuose, socialinės garantijos taikomos pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

3. Jei Lietuvos kariuomenės kario tarnybos tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose sutartis nutraukiama dėl kario kaltės, šis teisės aktų nustatyta tvarka privalo atlyginti krašto apsaugos sistemos išlaidas jo mokymui ir rengimui tarptautinėms operacijoms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1860](#), 00.07.17, Žin., 2000, Nr.64-1930 (00.07.31)

12 straipsnis. Individuali ir kolektyvinė savigyna

Jokia šio įstatymo nuostata jokių būdu neriboja Lietuvos Respublikos teisės vykdyti individualią ar kolektyvinę savigyną pagal Jungtinių Tautų Chartiją.

13 straipsnis. Draudimas dalyvauti posovietinių sąjungų (susivienijimų) tarptautinėse operacijose ir pratybose

1. Draudžiamas bet koks NVS valstybių ginkluotųjų pajėgų vienetų ir kitokių karinių struktūrų dalyvavimas tarptautinėse operacijose ir pratybose Lietuvos teritorijoje. Taip pat draudžiama Lietuvos kariuomenės vienetams ir kitoms krašto apsaugos sistemos struktūroms kaip nors dalyvauti tarptautinėse operacijose ir pratybose NVS šalių teritorijose.

2. Šio straipsnio draudimai netaikomi kariniams pareigūnams, kuriuos tarptautines pratybas rengianti šalis yra pakvietusi stebėtojais.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1523](#), 96.09.17, Žin., 1996, Nr.92-2148 (96.10.02)

LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO "DĖL LIETUVOS KARIUOMENĖS PADALINIŲ DALYVAVIMO TARPTAUTINĖSE OPERACIJOSE" PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-621](#), 98.02.03, Žin., 1998, Nr.17-399 (98.02.19)

LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO "DĖL LIETUVOS KARIUOMENĖS PADALINIŲ DALYVAVIMO TARPTAUTINĖSE OPERACIJOSE" PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija (keistas įstatymo pavadinimas)

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1860](#), 00.07.17, Žin., 2000, Nr.64-1930 (00.07.31)

KARIUOMENĖS VIENETŲ DALYVAVIMO TARPTAUTINĖSE OPERACIJOSE IR PRATYBOSE, TAIP PAT TARPTAUTINIŲ PRATYBŲ RENGIMO LIETUVOS TERITORIJOJE ĮSTATYMO PAVADINIMO, 1, 6, 8, 9, 10, 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Pakeistas įstatymo pavadinimas

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2000.08.22)

